

Muziekcentrum Eiwerk moet blijven klinken

Eiwerk is een stadsbreed muziekcentrum waar sinds 2008 mensen met psychiatrische en maatschappelijke kwetsbaarheden serieus werken aan hun veerkracht en weerbaarheid, én waar een belangrijke brug wordt geslagen tussen zorg, muziekonderwijs, cultuur en welzijn. Het muziekcentrum is een begrip in Amsterdam (en daarbuiten). Een plek voor persoonlijke en creatieve ontwikkeling, participatie en vaak een reddingsboei voor mensen met psychiatrische of sociaal-maatschappelijke problematiek.

Muziek helpt mensen om zich te laten horen, op elkaar af te stemmen, te luisteren, zich beter te voelen. Muziek roept bewezen op tot levenskracht en helpt emoties een plek te geven. Samen muziek maken geeft zelfvertrouwen en verstevigt de basis. Voor deelnemers van Eiwerk is dat van levensbelang. Eiwerk ontvangt al jaren financiering van de gemeente Amsterdam, eerst als onderaannemer en later als gewaardeerd hoofdaannemer voor dagbesteding WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning). De aanpak wordt hoog gewaardeerd door deelnemers (cliënten beoordelen Eiwerk gemiddeld met een 9), hun familie, begeleiders, vrijwilligers, docenten én de gemeente.

Echter! Gemeente Amsterdam heeft in de nieuwe aanbesteding 'aanvullende dienstverlening WMO' de inschrijving van Eiwerk niet gehonoreerd. Moeten wij constateren dat Amsterdam geen plaats meer heeft voor de succesvolle aanpak van Eiwerk? Daar leggen wij ons niet bij neer! Meer dan honderd Amsterdammers met een GGZ of sociaal kwetsbare achtergrond zouden zonder de financiering de dagbesteding verliezen die hen helpt om op de been te blijven. Dat kan toch niet zo zijn?

Eiwerk maakt deel uit van de groeiende beweging van kleinschalige, hoogwaardige initiatieven in óf gerelateerd aan zorg, die de mens centraal stellen, niet 'zijn of haar diagnose'. Met het besluit Eiwerk niet te gunnen, snijdt de gemeente deze perspectiefrijke ontwikkeling de pas af.

Wij, supporters van Eiwerk, doen een dringend beroep op de gemeente Amsterdam om dit voor Nederland unieke initiatief voor de komende jaren opdracht te verstrekken en daarmee in ieder geval tot 2027 een solide financiële basis te bieden. Eiwerk moet haar activiteiten kunnen continueren en de perspectiefrijke aanpak verder kunnen ontwikkelen. Wij staan voor Eiwerk!

Deze brief wordt ondersteund door oa: Prof. dr. Jim van Os, Hoogleraar Psychiatrie, Universitair Medisch Centrum Utrecht | Corine van de Burgt, directeur bestuurder stichting De Omslag | Jules Tielens, Psychiater en oa initiatiefnemer Rock Therapy Tour | Bert Stavenuiter, directeur Mind Ypsilon | Prof. dr. Henkjan Honing, hoogleraar muziekcognitie, Universiteit van Amsterdam | Jack van der Kruijs, Landelijk netwerk GGZvriendelijke Gemeente | Sanne Scholten, Directeur Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst | Karin Hanekroot, directeur Vrijwilligersacademie | Maria Wüst, oud-studieleider master Kunsteducatie Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten | Rebecca Schaefer, Associate Professor, Hoofddocent Gezondheids- en Klinische Neuropsychologie, Universiteit Leiden | Jos van der Lans, cultuurpsycholoog en publicist | Daniël Giltay Veth, adviseur transformaties sociaal domein | Mieke Cardol, Lector Disability Studies bij Hogeschool Rotterdam | Christine Dedding, Associate Professor Amsterdam UMC, Participatie en Co-creatie in gezondheidszorg | Dr. Crétien van Campen, Sociaal Cultureel Planbureau, Wetenschappelijk strateeg Kwaliteit van leven | Gee de Wilde, klinisch psycholoog, taskforce vermaatschappelijking geestelijke gezondheidszorg | Doortje Kal, Emeritus bijzonder lector Kwartiermaken Universiteit voor Humanistiek, projectleider implementatieprogramma kwartiermaken ism WMO-werkplaatsen.

BIJLAGE SUPPORT VERKLARING

Los van de bedoeling!

Toen in 2005 een groot deel van het aanbod van ggz-instellingen uit de AWBZ werd overgeheveld naar de Zorgverzekeringswet (Zvw) moesten die aanbieders zich in allerlei bochten wringen. De zorgverzekeraars wilden alleen 'op genezing gerichte zorg' vergoeden. De ggz voldeed en voldoet daar maar voor een klein deel aan. De rest is pappen en nahouden, onderdak verlenen, bezighouden, aandacht geven. In de vereiste dbc-systematiek werden al die niet-medische acties zo omschreven dat de geldschieters daarin traptten. En de zorgverleners gingen er langzaam zelf ook in geloven. Zo is in Amsterdam het repareren van fietsen deels 'op genezing gerichte zorg'.

Daarom alleen al was het een goede zaak dat een groot deel van de ggz-zorg in de WMO terecht kwam. Nog lang niet genoeg, want veel van wat de verzekeraars aan de ggz-instellingen vergoeden hoort daar nog steeds niet thuis. Waarom niet?

Al vanaf de jaren tachtig proberen mensen met psychische en psychiatrische problemen een plek te verwerven 'onder anderen', zoals een van de overheidsnota's uit die tijd heette. 'Erbij horen' was in 2002 de titel van het rapport van de Tasforce Vermaatschappelijking. Belangrijkste was steeds dat cliënten en ex-patiënten (weer) grip op hun leven kregen, en net als anderen een weg konden uitstippelen om hun leven zin te geven; zich bewust van de eigen beperkingen of handicaps. Het allermooiste was en is daarbij dat je al die zorg- en begeleidingsdingetjes niet meer nodig hebt, omdat je je weg hebt gevonden. Bijvoorbeeld in de muziek.

Blijkbaar oordeelt de gemeente bij activiteitsaanbod zoals dat van Eiwerk 'los van de bedoeling'. Ze introduceert eisen waar mensen met psychische problemen in hun leven juist van los willen komen. Eiwerk is zo eerlijk vast te houden aan 'de bedoeling'. Ze is niet bereid zich in subsidiebochten te wringen. Dat siert Eiwerk.

Wanneer de gemeente kleine aanbieders als Eiwerk laat vallen is het *pennywise poundfoolish* bezig. Als mensen straks niet meer bij Eiwerk terecht kunnen, komen velen van hen via de achterdeur wellicht de ggz weer binnen. Kan de bedoeling niet zijn.

Amsterdam, Gee de Wilde, klinisch psycholoog, taskforce vermaatschappelijking geestelijke gezondheidszorg

Lof der zichtbaarheid

De Vlaamse filosoof Rudi Visker wijst in zijn boek *Lof der zichtbaarheid* op de betekenis van het in de openbaarheid treden van mensen in de marge. De publieke openbare ruimte stelt mensen die vaak 'binnen blijven omdat buiten zeer doet', in staat niet alleen te blijven met hun anders-zijn. Muzikale producties zoals Eiwerk die voorbereid en brengt bieden mensen in kwetsbare posities een kans om zich zichtbaar te maken. De amateurs of professionele kunstenaars laten iets zien van mensen van wie de toeschouwer soms niet zoveel begrijpt. Zij agenderen daarmee tegelijkertijd het verlangen van mensen die minder vanzelfsprekend in de wereld staan om mee te doen en erbij te horen. EIWERK MOET BLIJVEN !

Amsterdam, Doortje Kal, Emeritus bijzonder lector Kwartiermaken HU, projectleider implementatieprogramma kwartiermaken ism WMO-werkplaatsen

Gemeente Amsterdam, steun dit project!

Gemeente Amsterdam: Steun dit project! Dit werkt zo goed voor mijn zoon en de andere jongens. Please!

Jopie Hooglander, moeder van bassist René (deelnemer Eiwerk).

Dit mag niet!

Jee wat is dit nu? Als één project bruisende kwaliteit levert dan is het EI werk, waar ik heel graag altijd kwam. Eiwerk is serieus goede muziek maken voor mensen die dit zo belangrijk vinden. En ik ken zoveel mensen die daar zichzelf echt hervonden hebben. Die thuis zaten met psychosen, autisme en andere eenzaamheidsbevorderende ellende en die daar weer zijn gaan leven. Dit mag niet. Kortom: waar gaan we actie voeren? Ik doe graag mee.

De kunst is normaliseren... dat het er nauwelijks over gaat. Een diagnose is een heel beperkt labeltje met heel veel domme consequenties. Je moet iets aanbieden op niveau. Ik ben anti-kleien en macrameeën. Het moet een microsamenleving worden, een plek waar ze graag komen, een springplank terug naar de grote, boze wereld. Nuttig én aantrekkelijk. De manier van werken moet kleinschalig en laagdrempelig zijn, met oog voor langdurige sociale relaties.

Ik geloof in het clubhuismodel, zonder stigma. Maar niet in een vrijblijvende inloop. Ik verwacht van de mensen met wie ik werk hetzelfde als van mijzelf: als je iets doet doe het dan met aandacht en inzet. Neem jezelf en wat je doet serieus. Voor Eiwerk is het van groot belang om zelf de baas te zijn over je eigen voorkeur. Als je iets komt halen, kom je ook iets brengen. Je inzet, je aanwezigheid, je talent en je muziek!

Amsterdam, Jules Tielens, psychiater www.bijjules.nl

Eiwerk moet blijven

Een groot deel van het beter worden gaat via de relatie met de ander en elkaar niet in de steek laten. Het gaat ook om hoop geven en vertrouwen in de eigen capaciteiten – een helende community. Waar ik op let is: leeft het een beetje, is er een community-gevoel, waar het ergens om gaat. En dat is bij Eiwerk zeker het geval. Mensen hebben inspiratie nodig, om voorbij hun ziekte te kunnen kijken. Vrije ruimte om contact te maken, hun mogelijkheden te (her)ontdekken en weerbaarder te worden. Kwetsbaarheden moet je niet ontkennen, maar ook niet centraal stellen. Wat mensen willen is zo goed mogelijk hun leven leiden. Eiwerk is eigenlijk een 'herstel-community'. Wij gebruiken ook de term herstel-academie, een opleiding terug naar het leven.

De GGZ is helemaal rond ziekte georganiseerd, net als de zorgverzekeringswet en daarmee de geldstromen in de zorg. De ziekte en het behandelen van die ziekte staan centraal (de diagnose – behandelcombinaties). Voor het welzijn van mensen, social care en het maatschappelijk domein hebben we weer andere geldstromen. Eigenlijk is dat absurd want je kunt mensen niet opdelen en het gaat om het welzijn van mensen, met hun beperkingen. Vanuit de Wmo is er financiering voor aanvullende zorg, zoals dagbesteding. Daar ontstaan initiatieven zoals Eiwerk, waar gewerkt wordt aan empowerment.

Amsterdam, Jim van Os, Hoogleraar Psychiatrie www.denieuweggz.nl

Eiwerk krijgt geen financiering. Waarom niet?

Eiwerk krijgt na 10 jaar geen geld meer van de gemeente Amsterdam om dagbesteding uit te voeren... Dit is geen zorgcowboy. Dus waarom dan niet, aangezien sprake is van een initiatief dat op positieve wijze onderdeel uitmaakt van de lokale zorginfrastructuur? En waar veel inwoners graag werken én gebruik van maken.

Omdat veel gemeenten nieuwe #aanbestedingen in het #sociaal #domein starten met de verkeerde "leidende principes". "Leidende principes" zijn in veel gemeenten "geen zorgcowboys", "minder aanbieders", "geen versnipperd zorglandschap", "kiezen uit hulpverleners is voldoende" en "partnerschap".

Dan kom je al snel uit bij een Europese aanbesteding (in concurrentie aanbieders laten strijden om een plekje in het zorglandschap). Dan bepalen de inwoners helemaal niets meer. Ja, je kunt inwoners consulteren. Ja, je kunt er drie in een beoordelingscommissie zetten. Maar nee, je handelt niet volgens de menselijke maat. Die is zo niet te vatten in een aanbesteding waar je het aantal aanbieders voorspelt en gunt op een papieren werkelijkheid en een gestileerde dialoog. De menselijke maat vindt namelijk niet plaats op het systeemniveau, maar op het niveau van de gemeenschap zelf. Zoals bij Eiwerk.

Tim H.G. Robbe, Adviseur | Advocaat | Onderzoeker | Bestuurskundige | Specialist inkoop, aanbesteden en subsidie | Expert sociaal domein

Gemeente Amsterdam: koester Muziekcentrum Eiwerk, het is goud waard!

Muziekcentrum Eiwerk is binnen heel Nederland uniek en een inspirerend voorbeeld voor velen. Veel inwoners en gemeenten uit het hele land zouden maar wat blij zijn met een Eiwerk in hun gemeente. Zo puur ontstaan en gedragen door eigen kracht, naastenkracht en gesteund door samenkracht van allerlei mensen en instanties, inclusief gemeente Amsterdam. Dat is toch zoals we het graag wensen!

En zie tot wat Eiwerk vandaag de dag is uitgegroeid: voor zoveel mensen al jarenlang een belangrijke basis in hun bestaan. De combinatie van muziek en menselijke warmte en presentie, begrip en onderlinge steun, jezelf kunnen zijn, plezier, gelijkwaardigheid, hoop en groei, een veilige context voor dat wat kwetsbaar en moeilijk is. Eiwerk is geen therapie maar heeft wel een therapeutische werking. Immers je bouwt een band op met de ander. En vanuit die band kun je met behulp van muziek maken stukken in jezelf bekijken, voelen, ruimte geven, ontdekken, betekenis geven en ook helen. Dit kan alleen als de kwaliteit hoog is van hetgeen geboden wordt. En natuurlijk is het ook gewoon leuk om muziek te maken. Maar voor veel mensen is muziek meer dan leuk, het is voor hen een pure noodzaak om muziek te kunnen maken. De bezoekers van Eiwerk vinden elders geen context die in de buurt komt van hetgeen Eiwerk is en doet.

Met verbijstering heeft Ypsilon dan ook vernomen dat Eiwerk verloren dreigt te gaan in het aanbestedingsgeweld. Ypsilon is een vereniging van naasten van mensen met een psychosegevoeligheid. Ypsilon telt een paar duizend leden. Leden uit het hele land die allemaal niet snappen dat de gemeente Amsterdam deze parel niet koestert. Een parel die ooit ook onze Ria van der Heijdenprijs won.

Aanbestedingen lijken een doel op zich te worden in plaats van dat aanbestedingen tot doel hebben gemeenten te helpen om tot een veelzijdig en kwalitatief aanbod te komen. Op meer plekken gaan kritische geluiden op dat aanbestedingen hun doel voorbij gaan en er prachtige initiatieven kapot gaan. Niet het goed kunnen invullen van een aanbestedingsprocedure zou bepalend moeten zijn maar de kwaliteit en noodzaak van dat wat je biedt zou leidend moeten zijn.

Ypsilon maakt zich grote zorgen om deze ontwikkelingen.

Het kan niet waar zijn dat het 'gouden ei' muziekcentrum Eiwerk verloren gaat. Ypsilon hoopt van harte dat gemeente Amsterdam samen met Eiwerk tot een oplossing komt. Een gekrakt ei kan niet de bedoeling zijn.

Bert Stavenuiter – directeur MIND Ypsilon

Jenny de Jeu – Adviseur Sociaal Domein